

Vikars Grönsaker Oy Ab

Vettmossvägen 359
64220 YTTERMARK

Asia

Päätös nestekaasulaitoksen rakentamisesta, Oy Vikars Grönsaker Ab

Kohde ja sen sijainti

Oy Vikars Grönsaker Ab (y-tunnus 2674289-7) osoitteessa Vettmossvägen 359, 64220 YTTERMARK. Kiinteistötunnus on 545-419-8-57. Kohde ei sijaitse pohjavesialueella.

Päätös

Toiminnanharjoittaja saa rakentaa hakemuksessa kuvaamansa nestekaasun käyttölaitteiston sillä ehdolla, että se noudattaa tässä päätöksessä kuvattuja toimia onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja toimii muulta osin hakemuksessa esitetyllä tavalla.

Toiminta laajamittaista vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia ja se on nk. nestekaasulaitos.

Päätöstä koskeva toiminta

Kohteeseen rakennetaan uusi nestekaasulaitteisto, joka koostuu 30 m³:n maapeitteisestä säiliöstä, höyrystinkesuksesta 200 kg/h) ja nestekaasupolttimesta (2 MW). Nestekaasua käytetään kasvihuoneessa hiilidioksidin tuotantoon ja lämmittämiseen. Varapolttoaineena käytetään kevyttä polttoöljyä (8,45 tn). Polttoöljysäiliö on ollut kohteessa jo ennen nestekaasulaitoksen perustamislupahakemusta. Toiminnanharjoittaja on ilmoittanut, että polttoöljystä luovutaan tai vanha säiliö vaihdetaan kemikaaliturvallisuuslainsäädäntövaatimusten mukaiseksi viimeistään vuonna 2020 (VNa 856/2012 101 §).

Vaarallisia kemikaaleja saa olla yhtiön tiloissa enintään seuraavat määrät:

Kemikaali	Luokitus	Määrä (t)
Nestekaasu, 30 m ³ maapeitteinen säiliö	Flam. Gas 1, H220;	15
Kevyt polttoöljy, 10 m ³ säiliö	Flam. Liq. 3, H226; Aquatic Chronic 2, H411; Acute Tox. 4, H332; Asp. Tox. 1, H304; Carc. 2, H351; Skin Irrit. 2, H315; STOT RE 2, H373;	8,45

6.8.2019

445/342/2019

Päätöksen määräykset ja ehdot

1. Laitokselle laaditun vaarojen tunnistamisen tulokset huomioidaan suunnittelussa, käytössä ja ohjeistuksessa. (L 390/2005 10 §)
2. Nestekaasusäiliö ja maanpäälliset nestekaasuputkistot tulee tarvittaessa suojata törmäysestein. Ulospuhallusputkisto tulee suojata putoavalta lumelta ja jäältä. (VNa 858/2012 45, 13 §)
3. Nestekaasuputkistolle tehdään paine- ja tiiveyskoe. Koepöytäkirjat esitetään käyttöönottotarkastuksella. (VNa 858/2012 50 §)
4. Säiliön varoventtiilin ja puhallusputken välisten liitoksien tulee kestää kaasun virtauksen ja paineen aiheuttama kuormitus. Varoventtiilistä lähtevän letkun sisähalkaisijan tulee olla vähintään yhtä suuri kuin varoventtiilin purkuaukko. Letkuun ei saa muodostua taipuisuuden vuoksi taskuja, jotka estävät tai hidastavat nestekaasun pääsyä ulospuhallusputkeen. (VNa 858/2012 8, 46 §)
5. Höyrystin rakennetaan standardin SFS 5987 mukaisesti. Se on eristettävä vähintään EI30-paloluokituksen omaavilla rakennusosilla. Höyrystinkeskuksen sulkuventtiilin kauko-ohjauksen käyttöpaikalle on esteetön pääsy. (VNa 858/2012 8, 39 §)
6. Nestekaasulaitteiston asennuksesta esitetään käyttöönottotarkastuksella asennusliikkeen vakuutus. (VNa 558/2012 3 §)
7. Nestekaasusäiliön painelaitetarkastuksen pöytäkirja esitetään käyttöönottotarkastuksella. (VNa 858/2012 32 §)
8. Öljyn pääsy maaperään, vesistöön tai muuhun kuin vuotojen keräilyyn tarkoitettuun viemäriin pystytään estämään. Myöskään nestekaasuvuodot eivät saa levitä viemäriin tai muihin syvennyksiin. Tarvittaessa aukot tulee peittää tiiviisti. (L 390/2005 10 §, VNa 856/2012 51-52 §, VNa 858/2012 28 §)
9. Laitoksella tulee olla riittävästi kemikaalivuodoista ilmoittavia tunnistimia. Hälytykset tulee johtaa siten, että vaaratilanteen vaatimiin onnettomuuden ehkäisy-, rajoitus- ja torjuntatoimiin voidaan ryhtyä viivytyksettä ja vaara-alueella olevia ihmisiä varoittaa tilanteesta. (VNa 856/2012 71-72 §)
10. Laitokselle laaditaan räjähdysuojasiasiakirja. Sähköasennukset ovat tilaluokitusvaatimusten mukaisia ja sähkölaitteistoille tehdään sähkölaitteistoluokan mukainen tarkastus. Pöytäkirja esitetään käyttöönottotarkastuksella. (L 390/2005 41, 43-44 §, VNa 858/2012 18-19 §, VNa 856/2012 65 §)
11. Nestekaasusäiliö, putkistot ja käyttölaitteistot sekä öljysäiliö maadoitetaan ja yhdistetään potentiaalintasaukseen. Maadoitusmittauspöytäkirja

6.8.2019

445/342/2019

esitetään käyttöönottotarkastuksella. (VNa 858/2012 21 §, VNa 856/2012 68 §)

12. Asiattomien pääsy laitoksen alueella estetään joko rakenteellisin toimenpitein tai toiminnan luonteeseen nähden riittävän tehokkaalla muulla tavalla. (L 390/2005 16 §, VNa 858/2012 14 §, VNa 856/2012 62 §)
13. Nestekaasu- ja öljysäiliöiden purkupaikoilla on riittävä valaistus. (L 390/2005 10 §)
14. Öljysäiliö, nestekaasusäiliö ja -putkistot sekä turvallisen toiminnan kannalta oleelliset sulkuventtiilit (ml. pääsulut) varustetaan asianmukaisin merkinnöin. Putkistot varustetaan niiden sisältöä ja virtaussuuntaa osoittavien merkinnöin. Maanpäälliset nestekaasuputkistot merkitään keltaisella tunnusvärillä. Maanalaisen putkiston reitti merkitään maastoon sopivalla tavalla. (L 390/2005 13 §, VNa 858/2012 15 §, VNa 856/2012 58-60 §)
15. Laitokselle nimetään nestekaasun käytönvalvoja ja (tarvittaessa sijainen), joka on osoittanut pätevyytensä Tukesin järjestämässä kokeessa. (L 390/2005 29 §, VNa 685/2015 12 §)
16. Laitokselle laaditaan ennakkohuolto- ja kunnossapitojärjestelmä, joka kattaa vaarallisten kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin tarkoitettujen laitteistojen, putkistojen ym. toimintakunnon sekä hälytysjärjestelmien ja turvalaitteiden toimivuuden säännöllisen varmistamisen. Tehdyistä tarkastuksista ja testauksista pidetään kirjaa. (L 390/2005 12 §, VNa 858/2012 17 §, VNa 856/2012 63 §)
17. Laitoksen vaarallisten kemikaalien käytölle laaditaan käyttö- ja huolto-ohjeet. Ohjeissa otetaan huomioon myös poikkeavat tilanteet. Työntekijöillä on käytössään asianmukaiset suojavarusteet. Toiminnanharjoittaja valvoo, että henkilökunta toimii ohjeiden mukaisesti. (L 390/2005 11 §, VNa 858/2012 16 §, VNa 856/2012 64 §)
18. Laitoksella työskenteleville annetaan riittävästi koulutusta nestekaasun ja öljyn turvallisesta käsittelystä ja toiminnasta poikkeamatilanteissa. Laitoksen alueella työskenteleville (ml. autonkuljettajat) ja pelastuslaitokselle annetaan riittävät tiedot toiminnasta, siihen liittyvistä vaaratekijöistä ja niihin varautumisesta siinä laajuudessa kuin turvallinen toiminta sitä heidän tehtävissään edellyttää. (L 390/2005 11 §, VNa 858/2012 16 §, VNa 856/2012 64 §)

Lausunto sisäisestä pelastussuunnitelmasta

Sisäisessä pelastussuunnitelmassa viitataan liitetiedostoihin, joita on toimitettu Tukeisiin lupahakemuksen yhteydessä. Tulee varmistaa, että kaikki ao. tiedot liitteineen on asianmukaisesti saatavilla. Tukes suosittelee, että liitetiedostoista kirjoitetaan yhteenveto onnettomuuksien vaikutusalueista

6.8.2019

445/342/2019

sanallisesti myös sisäisen pelastussuunnitelman tekstiosaan. Sisäisessä pelastussuunnitelmassa tulee huomioida myös öljysäiliö. Kemikaalitiedot tulee päivittää CLP-luokitusten mukaisiksi.

Tukes ei saanut pelastuslaitokselta ei lausuntoa sisäisestä pelastussuunnitelmasta. Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa päivitetty sisäinen pelastussuunnitelma liitteineen pelastusviranomaiselle ja esim. palotarkastusten tai mahdollisten harjoitusten suunnittelun yhteydessä varmistettava, että sisäisen pelastussuunnitelma sisältää pelastusviranomaisen tarvitsemat tiedot.

Sisäisen pelastussuunnitelman toimivuutta tulee harjoitella säännöllisesti ja toiminnanharjoittajan on laadittava suunnitelma sisäistä pelastussuunnitelmaa koskevien harjoitusten järjestämiseksi. Pelastussuunnitelma tulee tarkistaa vähintään kolmen vuoden välein. Päivitetty suunnitelma tulee toimittaa pelastuslaitokselle. (VNa 685/2015 17-19 §)

Muilta osin Tukes katsoo, että pelastussuunnitelma täyttää asetuksen 685/2015 17 §:n vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Nestekaasulaitokselle on kunnanrakennusviranomaisen myöntämä rakennuslupa 18-0389-R (myönnetty 13.12.2018). Toiminnanharjoittaja on laatinut nestekaasulaitokselle vaarojen ja riskien tunnistamisen sekä esittänyt toimenpiteitä riskien hallitsemiseksi. Merkittävimmäksi onnettomuustapaukseksi toiminnanharjoittaja on arvioinut nestekaasuletkurikon tai letkun irtoamisen täyttöliittimisestä varastosäiliön täytön yhteydessä.

Vuototilanteesta on tehty leviämismallinnus. Nestekaasuauton täyttöletkun irtoamistilanteessa pääsee selvityksen mukaan purkautumaan n. 21-26 kg nestekaasua. Mallinnuksen mukaan lämpösäteilyvaikutukset (3 KW/m²) voivat ulottua pisimmillään 22 metrin päähän ja painevaikutukset (5 kPa) voivat ulottua pisimmillään 12 metrin päähän vuotokohdasta. Syttymiskelpoinen alue ulottuu enintään 14 metrin päähän vuotokohdasta.

Riskianalyysin perusteella arvioitujen nestekaasuonnettomuuksien vaikutukset ovat paikallisia ja rajoittuvat toiminnanharjoittajan hallinnoimalle alueelle. Nestekaasun vuotoilmaisoin asennetaan kattilahuoneen sisälle, käyttölaitteen venttiiliryhmän lähelle. Hälytykset kytketään kasvihuoneen hälytysjärjestelmään. Pelastuslaitoksella on mahdollisuus lähestyä nestekaasulaitteistoa kahdesta suunnasta. Nestekaasuauto voi ajaa esteettä täyttöpaikalle ja sieltä pois. Toiminnanharjoittajan mukaan noin 15 metrin päässä sijaitseva 20 kV:n sähkölinja on huomioitu nestekaasuputken sijoituksessa. Selvityksen mukaan laitoksen toimintaan kuuluva biolämmityskeskus on huomioitu käyttölaitoksen sijoituksessa.

Luvanhakija on esittänyt nestekaasusäiliön hoitokuilussa olevan ylipaineventtiilin liittämistä ulospuhallusputkeen taipuisalla letkulla. Ratkaisu on epätyypillinen alalla. Luvanhakijan on varmistettava, että liitokset kestävät

6.8.2019

445/342/2019

varoventtiilille ilmoitetun virtausnopeuden ja sen jälkeisen paineen tai käytettävä asetuksessa vaadittuja laippa- tai kierreliitoksia.

Tontilla on öljysäiliö, joka ei täytä kemikaaliturvallisuuksilainsäädännön nykyvaatimuksia. Mahdolliset öljyvuodot tulee hallita ja öljyn pääsy maaperään, vesistöön tai muuhun kuin vuotojen keräilyyn tarkoitettuun viemäriin tulee estää. Toiminnanharjoittajan esittämän aikataulun mukaisesti polttoöljystä luovutaan tai vanha säiliö vaihdetaan kemikaaliturvallisuuksilainsäädäntövaatimusten mukaiseksi viimeistään vuonna 2020 (VNa 856/2012 101 §). **Tukesille tulee ilmoittaa öljysäiliön poistamisesta tai vaihtamisesta 31.12.2020 mennessä.**

Tukes katsoo, että toiminnan täyttäessä tämän päätöksen ehdot ja muuten toimittaessa hakemuksessa esitetyllä tavalla, toiminta täyttää lainsäädännön asettamat velvoitteet Tukesin käytössä olevien tietojen perusteella.

Voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

Tarkastus

Toiminnanharjoittajan tulee pyytää nestekaasulaitteiston tarkastusta hyväksytyltä tarkastuslaitokselta tai Tukesilta hyvissä ajoin ennen laitteiston käyttöönottoa. Jos tarkastuksen tekee tarkastuslaitos, tulee käyttöönottotarkastuksen pöytäkirja toimittaa Tukesille. (VNa 685/2015 30 §).

Tarkastuksessa käydään läpi nestekaasulaitoksen tekninen toteutus, toiminta-periaatteet ja todetaan, että toiminta on säännösten ja tämän päätöksen ehtojen mukaista.

Käyttöönottotarkastuksen jälkeen laitokselle tulee tehdä määräaikaistarkastukset neljän vuoden välein. Tarkastukset tulee pyytää hyväksytyltä tarkastuslaitokselta (VNa 685/2015 28§).

Säädökset, joihin päätös perustuu

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)

Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015)

Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856/2012)

Valtioneuvoston asetus nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista (858/2012)

Timo Kukkola
ylitarkastaja

Tanja Heinimaa
ylitarkastaja

Liitteet

Valitusosoitus

6.8.2019

445/342/2019

Hakemuksen käsittely

Tukes on vastaanottanut hakemuksen 19.3.2019 ja käsitellyt asetuksen 685/2015 8 §:n mukaisena laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia koskevana lupahakemuksena. Tukes on saanut hakemukseen pyytämäänsä täydennyksiä 22.3.2019, 3.4.2019, 15.5.2019, 28.5.2019 ja 14.6.2019.

Tukes pyysi lausuntoa Pohjanmaan pelastuslaitokselta ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta. ELY-keskus välitti lausuntopyyynnön Länsirannikon ympäristöyksikköön, josta saatiin lausunto. Lausunto on toimitettu tiedoksi hakijalle ja huomioitu päätöksessä Tukesin toimivallan puitteissa. Pelastusviranomaiselta ei saatu lausuntoa hakemuksesta, eikä sisäisestä pelastussuunnitelmasta (lausuntopyyntö 26.6.2019). Pelastusviranomainen toimitti Tukesille tiedoksi Ab Vikars Grönsaker Oy:n rakennuslupahakemukseen antamansa lausunnon.

Hakemus on ollut nähtävillä 16.4-21.5.2019 Närpiön kaupungintalolla ja Tukesin Tampereen toimipisteessä. Kuulemisilmoitus on julkaistu 16.4.2019 Syd-Österbottenissa, Pohjalaisessa ja Tukesin verkkosivuilla. Hakemuksesta ei esitetty mielipiteitä.

Päätöksestä tiedottaminen

Länsi- ja Sisä-Suomen AVI, Työsuojelu
Etelä-Pohjanmaan ELY, Ympäristö ja luonnonvarat
Pohjanmaan pelastuslaitos
Närpiön kaupunki/ Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta

VALITUSOSOITUS

MITEN VALITUS TEHDÄÄN

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituksessa pitää olla seuraavat asiat ja asiakirjat:

- hallinto-oikeus, jolle valitus osoitetaan (toimivaltainen hallinto-oikeus mainittu sivun alaosassa)
- päätös, johon haetaan muutosta, liitteineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- muutokset, joita valittaja päätökseen vaatii, ja niiden perustelut
- valittajan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero
- tiedoksisaantitodistus tai muu tieto valitusajan alkamisesta
- valitusosoitus.

Valituksen voi laatia valittajan puolesta myös laillinen edustaja tai asiamies. Tällöin on ilmoitettava lisäksi laatijan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

MINKÄ AJAN KULUESSA VALITUS TEHDÄÄN

Valitusaika on 30 päivää. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene.
- Yleistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä päätöksen nähtävillä oloa koskevan ilmoituksen julkaisemisesta Virallisessa lehdessä.
- Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

MITEN VALITUS TOIMITETAAN PERILLE

Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Ahvenanmaan hallintotuomioistuinta lukuun ottamatta valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava hallinto-oikeudelle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia.

Muutosta haetaan alla mainitusta (x) hallinto-oikeudesta:

- [x] Vaasan hallinto-oikeus, PL 204 (käyntiosoite Korsholmanpuistikko 43), 65101 Vaasa